

TreeDependent – fákkal felelősen

MAGYARORSZÁG

Összefoglaló az esetről

A "TreeDependent - fákkal felelősen" program célja, hogy támogatást nyújtson a karbon-kibocsátás csökkentéséhez, valamint különböző szolgáltatásokon keresztül kiszámítsa és kompenzálja a karbon-lábnyomot. Ez azonban nem egy tipikus kompenzációs program, mivel a kompenzációval szemben előtérbe helyezi a karbon-lábnyom csökkentését. Továbbá kizárólag őshonos gyümölcsfákat ültetnek oktatási intézmények, illetve non-profit intézmények kertjébe. Ezáltal érik el a teljesen önkéntes felelősségvállalást és kompenzációt, összekapcsolva a különböző fenntartható fejlődési célokhoz kapcsolódó tevékenységeket. Ezt a programot a GreenDependent, egy magyarországi nonprofit szervezet működteti.

Miért példa az energia állampolgárságra?

A TreeDependent program segít másoknak aktívabb energia állampolgárokká válni, és ehhez számos eszközt/szolgáltatást kínál. A program középpontjában a rendezvények, utazások vagy az életmód karbon-lábnyomának kiszámítása áll, valamint ezek kompenzálása őshonos gyümölcsfák ültetésével. Az ültetési tevékenységeken keresztül azonban különböző szervezetek, valamint társadalmi és környezeti célok is összekapcsolódnak.

HOLISZTIKUS

KOLLEKTÍV

Ez a projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával, a 101022492 számú támogatási szerződés keretében valósul meg.

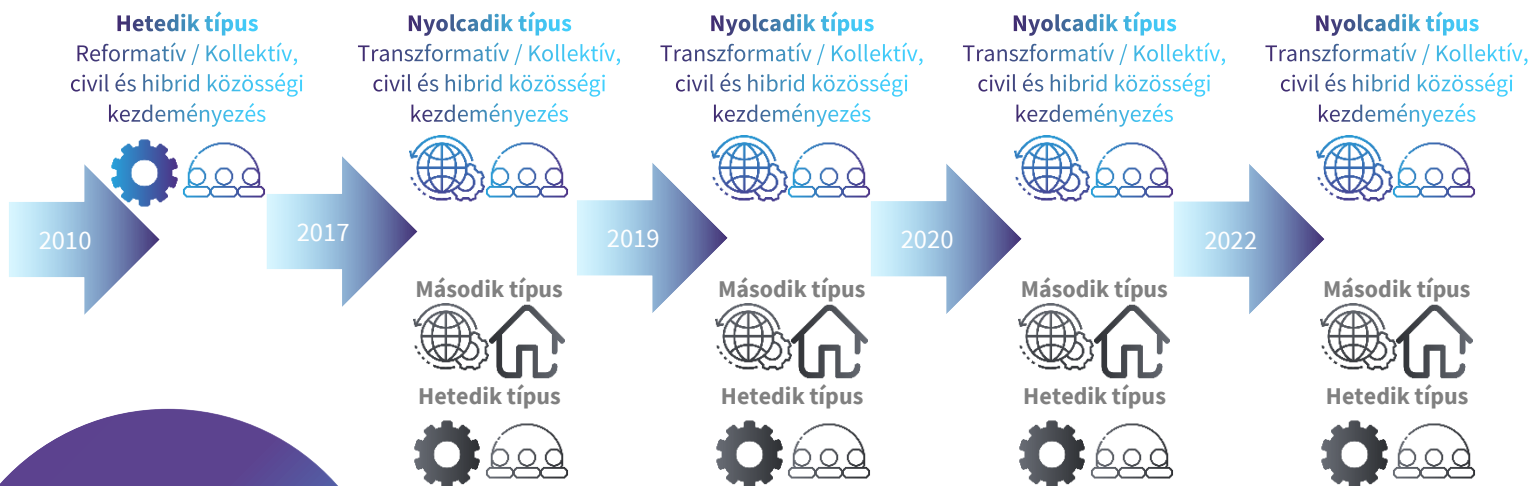

Célok

1. Tudatosabb (fenntarthatóbb) életmóddal kapcsolatos figyelemfelkeltés / környezeti nevelés;
2. A résztvevő vállalatok, szervezetek és magánszemélyek segítése a karbon-kibocsátás csökkentésben és a kibocsátásért való felelősségvállalásban, kompenzáción keresztül;
3. A résztvevők - egyrészt magánszemélyek és vállalatok, másrészt a fákat befogadó oktatási, szociális és nonprofit intézmények - összekapcsolása, bevonva az őshonos gyümölcsfákat gyűjtő és biztosító úgynevezett Tündérkertet is.

Esetörténet és tipológia

A projekt a projektgazda szervezet, a GreenDependent saját karbon-kompenzációs eszközeként indult. Csak később vált elérhetővé szolgáltatásként mások számára, mivel egyre több magánszemély és szervezet kívánt csatlakozni. Ezért a kezdeményezés a fejlesztés különböző fázisain ment keresztül. Kezdetben csak néhány karbon-lábnyom számítással és kompenzációval kapcsolatos projektet hajtottak végre, és több évbe telt, amíg a TreeDependent önállóan működő projektként jelent meg. Később a projekt nagyon sikeres lett, és egy ideig exponenciálisan növekedett, de a COVID-19 járvány miatt a projekt finanszírozása jelentősen visszaesett. A COVID-19 járvány elmúlása után új és régi ügyfelek bevonásával ismét fellendült.

A módszertani
összefoglaló
[ITT](#) olvasható!

Ez a projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával, a 101022492 számú támogatási szerződés keretében valósul meg.

Első fázis: Létrehozás és kezdeti évek, 2010 - 2017

A kezdeményezés organikusan indult, mivel az eredeti elképzelés nem egy külön projekt létrehozása volt, hanem egyszerűen a GreenDependent saját karbon-lábnymórának kiszámítása (rendezvények, utazások stb., majd később a szervezet működésének kibocsátása), valamint felelősségvállalás azáltal, hogy kompenzáció céljából őshonos gyümölcsfákat ültetnek oktatási, szociális és nonprofit intézmények kertjeibe (amelyek aztán aktív résztvevői lettek az eseteknek). A GreenDependent számára továbbá fontos volt, hogy ezt a megközelítést minden (európai, országos és helyi) projektjébe beépítse, és azokat a lehető legfenntarthatóbb módon valósítsa meg. Lassan a

folyamatot a GreenDependent rendezvényein részt vevő partnerszervezetek is átvették. Úgy vélték, hogy ez hatékony módja annak, hogy befolyásolják munkavállalóik és partnereik hozzáállását az energiahatékonysághoz és a fenntarthatósághoz.

	Egyéni			Kollektív	
	 Háztartás szintjén	 Szervezetbe ágyazott	 Nyitvában, társadalmi szintű	 Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	 Társadalmi mozgalmak
 Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
 Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Fő típus: Hetedik típus

Reformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Ez a projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával, a 101022492 számú támogatási szerződés keretében valósul meg.

Második fázis: Növekedés, 2017 – 2019

Bár kezdetben egyáltalán nem tervezték, hogy külön projektet hoznak létre, a projekt nagyon sikeres lett. Ahogy a kezdeményezés kialakult és sikeressé vált, a szervezők kidolgoztak néhány ötletet, és elkezdték a kapcsolódó tervek fejlesztését. Kilenc évvel az eredeti koncepció megszületése után, 2019-ben megalkották a logót és a projekt nevét.

A TreeDependent az egyetlen program, amely őshonos gyümölcsfákat ültet, más fafajokat (pl. tölgy, bükk vagy fenyő) nem. Ez azt jelenti, hogy a kompenzációval kapcsolatos tevékenységeket és a felelősségvállalást is inkább a magukénak érzik az ügyfelek. A faültetés társadalmi elfogadottsága magas Magyarországon, és nem sok olyan program van, amely segíti az embereket abban, hogy megértsék és vállalják a felelősséget a tevékenységük karbon-lábnnyomáért. Ez egy jó alternatívája a karbon-kredit rendszernek. Lassan közismert cégek és szervezetek is a kezdeményezés ügyfelei lettek (pl. Üzleti Tanács a Fenntartható Fejlődésért Magyarország, E.ON Magyarország,

ALTEO stb.) - növelve ezzel a program hírnevét. Összességében a projekt innovatív szempontjai segítették a projekt életre hívását.

Továbbá, az először elsősorban kollektív energia állampolgárság mellett ebben az időszakban magánszemélyek is érdeklődni kezdtek a részvétel iránt. Többen megkeresték a GreenDependentet, hogy kiszámolják a tengerentúli utazásaik karbon-lábnnyomát, és fák ültetésével felelősséget vállaljanak érte.

	Egyéni			Kollektív	
	 Háztartás szintjén	 Szervezetbe ágyazott	 Nyilvános, társadalmi szintű	 Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	 Társadalmi mozgalmak
 Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
 Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Fő típus: Nyolcadik típus

Transzformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Másodlagos típusok

Második típus

Transzformatív / Egyéni, háztartás szintjén

Hetedik típus

Reformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Ez a projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával, a 101022492 számú támogatási szerződés keretében valósul meg.

Harmadik fázis: Csúcs, 2019 – 2020 márciusa

Fokozatosan egyre több külső - intézményi és egyéni - ügyfél fordult a GreenDependenthez rendezvényeik vagy utazásaik karbon-lábnomának kiszámítása és kompenzálása érdekében, még úgyis, hogy a GreenDependent nagyon szigorú kritériumok alkalmazása mellett vállalta a közös munkát. Az alkalmazott eljárás elkerüli a zöldre mosás lehetőségét: az ügyfelek nem lehetnek olyan vállalatok, amelyek tevékenysége eleve káros a környezetre (pl. olaj- vagy autógyártó vagy fosszilis tüzelőanyaggal foglalkozó vállalatok), vagy nem állnak összhangban a projekt elveivel (pl. nem hajlandóak csökkenteni a kibocsátásukat a következő eseményeken).

Néhány év elteltével néhány régóta egyműködő partner kérte a szolgáltatások kibővítését a

GreenDependenttől a TreeDependent programon belül, pl. tudatosságnövelő kampányok az alkalmazottak számára, valamint alacsony karbon-lábnomú rendezvényekkel kapcsolatos képzések).

	Egyéni			Kollektív	
	Háztartás szintjén	Szervezetbe ágyazott	Nyilvános, társadalmi szintű	Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	Társadalmi mozgalmak
Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Fő típus: Nyolcadik típus

Transzformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Másodlagos típusok

Második típus

Transzformatív / Egyéni, háztartás szintjén

Hetedik típus

Reformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Negyedik fázis: Covid-19 világjárvány, 2020 márciusa - 2022

A COVID-19 válság megszakította a projekt lendületét. A GreenDependent nem tudta kollégái szerződését meghosszabbítani, és a TreeDependent program elvesztette ügyfeleinek nagy részét is, mivel a világjárvánnyal kapcsolatos szigorú előírások miatt nem lehetett rendezvényeket szervezni; az emberek nem utaztak, és az üzleti partnerek a jövőre vonatkozó bizonytalanság miatt leállították az "extra befektetéseket" (azaz a fenntarthatósággal vagy oktatással kapcsolatos tevékenységek finanszírozását). Továbbá nehezebbé vált a gyümölcsfákat befogadó intézmények bevonása is.

Ebben az időszakban a projekt visszatért az eredeti jellegéhez, és csak a GreenDependent, valamint néhány alapvető partner folytatta a részvételt.

	Egyéni			Kollektív	
	Háztartás szintjén	Szervezetbe ágyazott	Nyilvános, társadalmi szintű	Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	Társadalmi mozgalmak
Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Fő típus: Nyolcadik típus

Transzformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Másodlagos típusok

Második típus

Transzformatív / Egyéni, háztartás szintjén

Hetedik típus

Reformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

Ötödik fázis: Fellendülés és megújult növekedés, 2022 márciusa -

Ahogy a COVID-járvány fő szakasza lezajlott, a projekt fokozatosan újra lendületbe jött; néhány régi és új ügyfél is bekapcsolódott a fáknak otthont adó oktatási és szociális intézményekkel együtt.

	Egyéni			Kollektív	
 Háztartás szintjén	 Szervezetbe ágyazott	 Nyilvános, társadalmi szintű	 Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	 Társadalmi mozgalmak	
 Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
 Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Fő típus: Nyolcadik típus

Transzformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

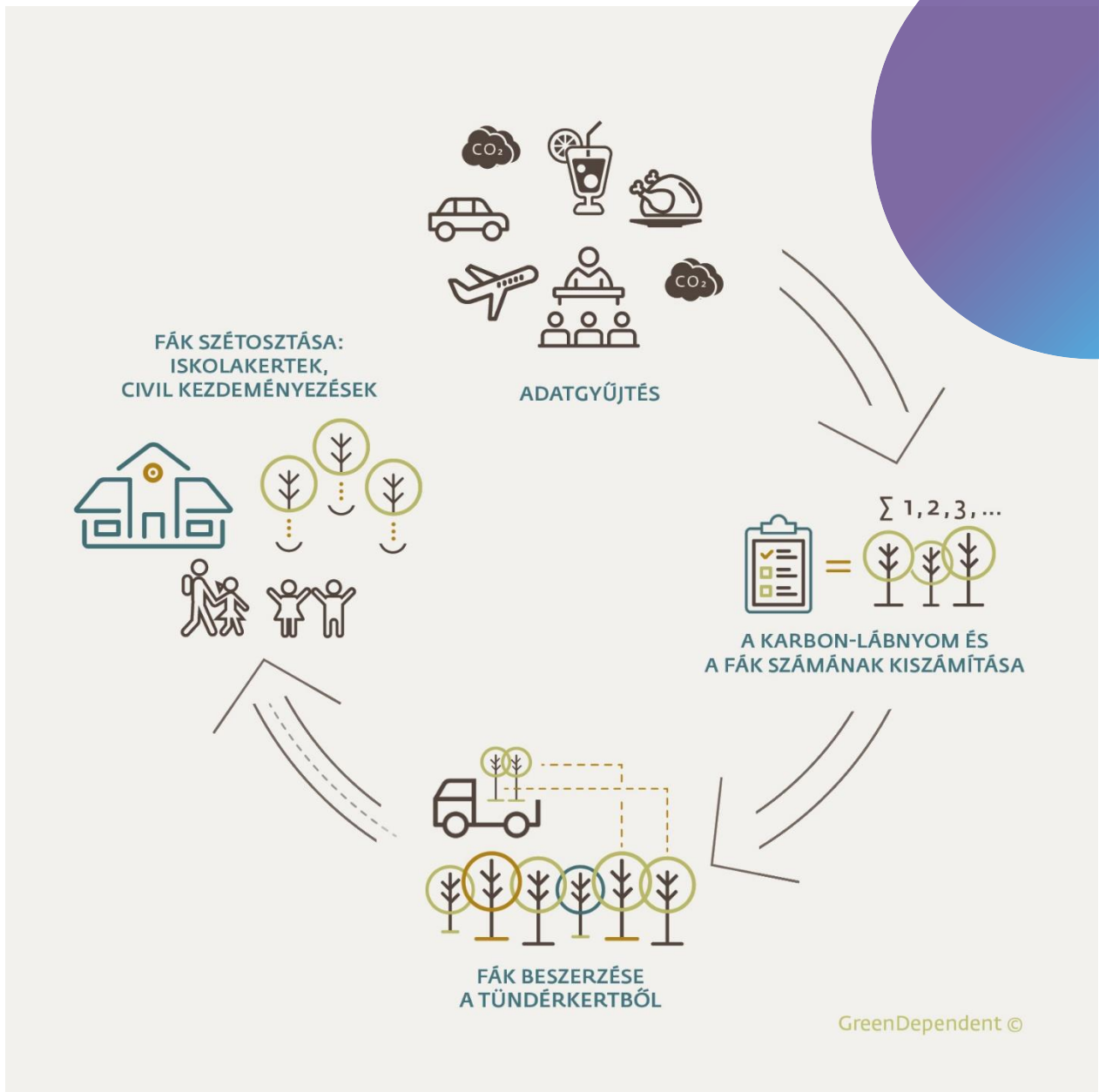
Másodlagos típusok

Második típus

Transzformatív / Egyéni, háztartás szintjén

Hetedik típus

Reformatív / Kollektív, civil és hibrid közösségi kezdeményezés

GreenDependent ©

Ez a projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával, a 101022492 számú támogatási szerződés keretében valósul meg.

A projekt egyik célkitűzése, hogy **segítse az embereket abban, hogy aktívabb energia állampolgárokká váljanak; ehhez eszközöket és szolgáltatásokat kínál.** A célok között van a figyelemfelkeltés, valamint az, hogy az emberek tudatosabbá váljanak a kapcsolódó kérdésekkel kapcsolatban. A TreeDependent kézzelfogható lehetőségeket és eszközöket ad az emberek kezébe, lehetővé téve számukra, hogy felelősséget vállaljanak tetteikért/lábnymukért.

Az energia állampolgárság fenntarthatósági szempontjai

Demokratikus energiarendszer A demokratikusabb energiarendszer kialakítása az eset egyik központi kérdése, és a jövőkép része

A partnerek (az ügyfelek) maguk döntenek arról, hogy mekkora felelősséget kívánnak vállalni. Az iskolák (ahol a fákat ültetik) szintén eldönthetik, hogy hány és milyen fát akarnak ültetni - figyelembe véve a külső korlátokat. Ha közösségek vesznek részt, mindenről ők döntenek, a projekt csak megkönnyíti a megvalósítás folyamatát.

Állampolgári kontroll

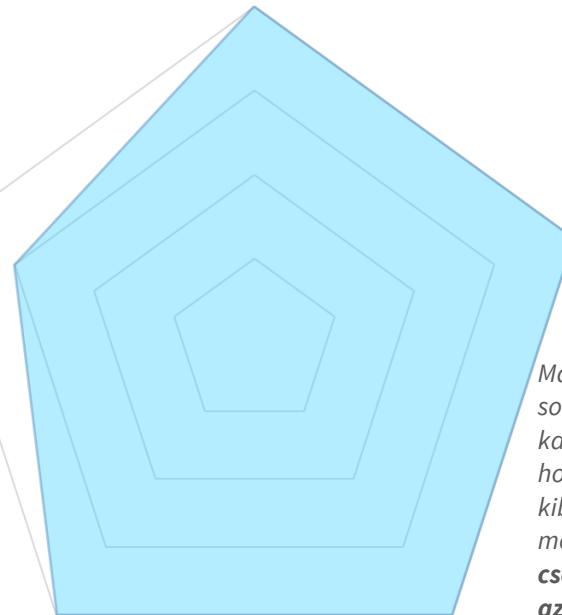
Az állampolgárok kifejthetik a véleményüket, de azt nem feltétlenül veszik figyelembe

A fenntartható fejlődési célok között megemlíthetők a "felelős termelés és fogyasztás", az "éghajlatváltozás elleni fellépés" és a "partnerségek létrehozása", és **az egész projekt célja, hogy emberek, szervezetek, vállalatok csökkentsék a karbon-lábnymukat, felelősséget vállaljanak érte, és felhívják a figyelmet a karbonkibocsátási korlátra.**

Karbonkibocsátási korlát

A karbonkibocsátási korlát explicit figyelembe vétele, és a fenntartható karbon-lábnym, mint elérendő cél megfogalmazása

Egyenlőség és igazságosság

A részvétel teljes mértékben nyitott mindenki számára

Maga a tevékenység elsősorban a karbon-kompenzációt és a biológiai sokféleség védelmét szolgálja a faültetéssel. Ezek a tevékenységek szorosan kapcsolódnak a környezetvédelmi kérdésekhez. Általában az első lépés az, hogy kiszámítják az adott esemény, vagy egy személy utazásának karbonkibocsátását, majd önkéntesen kompenzálják, miközben elkerülik a zöldre mosást. **A projekt csak olyan partnerekkel dolgozik együtt, akik hajlandóak csökkenteni a karbonkibocsátásukat, és nem csak kompenzálni akarják azt.** A TreeDependent továbbá holisztikus megközelítést alkalmaz: a karbonkibocsátás és egyéb környezeti hatások csökkentése mellett fontos cél a biológiai sokféleség megőrzése a helyi fajok ültetésével.

Környezeti fenntarthatóság

A környezeti fenntarthatóság központi kérdés, és a célmeghatározás során figyelembe veszik

További információ

facebook.com/GreenDependent

treedependent.org

info@treedependent.org

Hivatkozások

- Az esetre vonatkozó információk az esetgazda honlapján (utolsó letöltés 2023.09.30.):
  - <https://intezet.greendependent.org/en/node/489>
  - <https://intezet.greendependent.org/hu/node/781>
- Hévízi Televízió (2020). Híradás a TreeDependent – Fákkal felelősen programról. URL: https://www.youtube.com/watch?v=ovZ1yy_3DqQ (utolsó letöltés 2023.09.30.)
- Interjúk az esetgazdával, résztvevőkkel és ügyfelekkel
- Vadovics, E., Szöllőssy A., és Vadovics K. (2023). Introduction and Methodology for the EnergyPROSPECTS Detailed Case Summary Reports. EnergyPROSPECTS (PROactive Strategies and Policies for Energy Citizenship Transformation). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10075408>

A képek forrása

GreenDependent Intézet, Magyarország

Az esettanulmány szerzői

Feltérképezés és részletes esettanulmány:

Surányi Ráchel és Vadovics Edina, GreenDependent Intézet

Összefoglaló eseteírás:

Vadovics Kristóf, Vadovics Edina és Szöllőssy Anita, GreenDependent Intézet

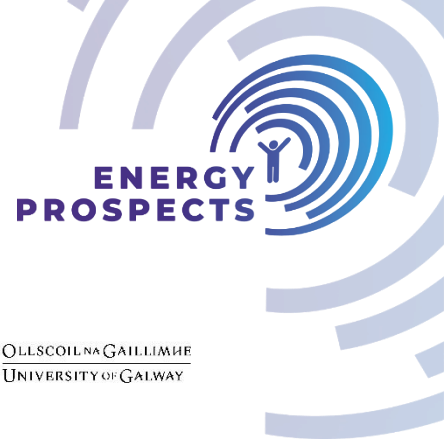
Fordítás:

Mihály Edina, GreenDependent Intézet

A fordítás szakmai ellenőrzése:

Vadovics Edina, GreenDependent Intézet

Az EnergyPROSPECTS projekt konzorciuma

University of Galway (UoG)

University Road, H91 TK33, Galway, Írország

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

Université libre de Bruxelles (ULB),

Avenue Franklin Roosevelt 50-1050, Bruxelles, Belgium

GreenDependent Intézet (GDI),

2100 Gödöllő, Éva u. 4., Magyarország

Universiteit Maastricht (UM),

Minderbroedersberg 4-6, 6200 MD, Maastricht, Hollandia

Applied Research and Communications Fund (ARC Fund),

Alexander Zhendov Street 5, 1113, Sofia, Bulgária

Notre Europe – Institut Jacques Delors (JDI),

18, rue de Londres 75009, Paris, Franciaország

University of Latvia (UL),

Raiņa bulvāris 19, LV-1586, Riga, Lettország

Technische Universität Berlin (TUB),

Straße des 17. Juni 135, 10623, Berlin, Németország

Universidade da Coruña (UDC),

Rúa da Maestranza 9, 15001 A Coruña, Spanyolország

Ez a projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának támogatásával, a 101022492 számú támogatási szerződés keretében valósul meg.

